

Rakousko-uhersí dragouni proti českým evangelíkům, komunista Vojtěch Filip proti dragounům americkým

Na akci odpůrců průjezdu amerických dragounů vystoupil v sobotu 28. března šéf komunistů Vojtěch Filip. Podle článku z Aktuálně. cz z 28.3. nazvaném „Konvoj budí vášně“ řekl, že se "dragounské jízdy" konaly už za Rakouska-Uherska, aby přiměly české evangelíky přestoupit na katolickou víru. Nynější jízda má prý posloužit k umravnění neposlušného českého regionu. "Máme na to, abychom bez NATO byli schopni ten mír budovat s těmi, kteří ho budovat chtějí," prohlásil Filip.

Nemohu nereagovat na Filipův výrok o českých evangelících. Odvádí pozornost od současné situace do minulosti. Jeho autor se dopustil historické nepřesnosti. V době Rakousko-Uherska, které bylo usstaveno jako duální stát v roce 1867, se českým evangelíkům v monarchii žilo mnohem svobodněji než v době československého komunistického režimu, kterému Vojtěch Filip jako člen KSČ věrně sloužil.

Je pravda, že v pobělohorské byla proti českým evangelíkům uplatňována drakonická opatření a nemohli svobodně vyznávat svou víru a cestovat, kam by se jim zachtělo. Zemi například musela nedobrovolně opustit řada evangelických duchovních, pokud nechtěli přestoupit na katolickou víru. Mezi jinými biskup Jednoty bratrské Jan Amos Komenský nebo utravvistický kněz Abraham Heřman ze Mšena u Mělníka.

Pro mnohé emigranty se nakonec severní Amerika – tolik odsuzovaná komunistickým pohlavárem - stala druhým domovem, protože se tam respektovala svoboda vyznání. Již někdy v polovině 30. let 17.století zvali „otcové zakladatelé Komenského, aby vedl universitu v tehdejší New Amsterdamu (dnešním New Yorku) – v podstatě dnešní Harvard. Není dnes podstatné, že pozvaný nabídku nepřijal, měl jiné plány.

Druhý jmenovaný – Abraham Heřman se svým synem Augustinem se do Ameriky vypravili. Dnes Američané Augustina Heřmana – významného vzdělance, obchodníka, diplomata a kartografa –nakreslil mapy Virginie a Marylandu - považují za jednoho z nejvýznamnějších Čechů hned po T.G. Masarykovi. Je považován za jednoho z „otců zakladatelů.“ Jde –li tedy o svobodu vyznání, vzdělání či obchodu, pojí Čechy a Ameriku možná bližší svazky, než si jsme dnes možná schopni či ochotni uvědomit či připustit.

Je jisté, že doba vlády rakouských katolických Habsburků nebyla pro české evangelíky v 17. století příliš radostná. Když například začali někdy kolem roku ve velkém opouštět město Strážnici, aby se přes hřeben Bílých Karpat uchýlili na nábožensky svobodnější Slovensko, byly administrativním zásahem uzavřeny městské brány a učiněna opatření, aby lidé neodcházeli. Šlo o prosazení principu omezení svobody vyznání a pohybu, který ve svém

důsledku po staletích vedl ke stavbě elektrických drátů ohrazujících Osvětim, ke stavbě drátěných zábran s elektrickým proudem nebo ke stavbě berlínské zdi v roce 1961. Není náhodou, že nejvýkonnější pracovníci či prosazovatelé konečného řešení židovské otázky jako byli Adolf Hitler nebo Adolf Eichmann pocházeli z Rakouska, které svého času neúnosným způsobem omezilo svobodu českých evangelíků.

Těmito metodami se nechali inspirovat komunisté. Je možná symbolické, že v Uherském Hradišti nepříliš vzdáleném od Strážnice, byli na popud velitele věznice Ludvíka Hlavačky vězni v 50. letech 20. století – tedy v době komunistického režimu - mučeni elektrickým proudem pomocí speciálně sestrojených bot.

Byl to právě Ludvík Hlavačka – údajný spolupracovník gestapa – který ve funkci náčelníka Pohraniční stráže ČSSR vypracoval koncepci „ochrany“ státních hranic včetně návrhu pouštět do drátěných zábrany na hranicích s Rakouskem a se západním Německem elektrický proud. Československo se stalo jedním velkým koncentračním táborem.

Péče Vojtěcha Filipa, obhájce a zastávce příslušníků Pohraniční stráže z doby komunistického Československa – o svobodu českých evangelíků - je vskutku dojemná. Stačí si totiž připomenout, jakým způsobem se českoslovenští komunisté k některým z českých evangelíků zachovali po Únoru 1948. Uvedu alespoň několik příkladů.

Když se dostali k moci, komunisté zcela pošpinili a pošlapali odkaz českého evangelíka Tomáše G. Masaryka, prvního prezidenta Československé republiky. Jeho syn, evangelík Jan Masaryk, byl nalezen mrtev na dlažbě dvora Černínského paláce 10. března 1948. Dodnes je vedle sebevraždy ve hře varianta vykonané vraždy ze strany agentů sovětské NKVD. Na základě této události se vzdala evangelička Milada Horáková svého poslaneckého mandátu a za dva roky byla popravena na základě rozsudku ve vykonstruovaném procesu.

Její spolupracovnice, evangelička Olga Hrubá, musela odjet se svým manželem, rodákem z Čech, evangelickým teologem a důstojníkem americké armády Blahoslavem Hrubým v roce 1949 z Prahy, aby unikli zatčení. Marně z amerického exilu organizovali boj za záchranu Milady Horákové. Po celý svůj život tato dvojice upozorňovala na porušování lidských práv a svobody vyznání nejen v bývalém Československu, ale v celém východním bloku. V 80. letech 20. století obdrželi vyznamenání od amerického prezidenta Ronalda Reagana za celoživotní zápas za demokracii a svobodu.

Poválečný ministr spravedlnosti, evangelík Prokop Drtina, odhalil osnovatele pokusu o tzv. krabičkový atentát, komunistického poslance Juru Sosnara z Krčmaně u Olomouce na tři demokratické ministry Gottwaldovy vlády. Sám byl později zatčen a uvězněn.

Evangeličce Dalile Bartkové, člence protikomunistické odbojové skupiny Hory hostýnské – Nesmiřitelní popravili v pankrácké věznici 1. září roku 1950 jejího milého – Vladimíra Rajnocha. Když byli zatčeni, měli těsně před svatbou.

Evangelický farář Jakub Trojan, který v roce 1969 pochovával evangelíka Jana Palacha, přišel za své otevřené postoje v době normalizace o státní souhlas, takže nemohl vykonávat své povolání. Jeho kolega, evangelický farář Alfréd Kocáb z Mladé Boleslavi přišel o souhlas ve stejný rok za to, že kolem sebe shromažďoval mládež a to nejen z Mladé Boleslavi. Jeho synovi, evangelíku Michaelu Kocábovi, vedoucímu skupiny Pražský výběr bylo v 80. letech 20. století zakázáno vystupovat stejně jako ostatním členům této vynikající kapely.

Evangelický farář a písničkář Svatopluk Karásek stejně jako evangelík a člen skupiny Plastic people of the Universe Vratislav Brabenec byli s dalšími kolegy muzikanty v roce 1976 odsouzeni ve vykonstruovaném procesu proti undergroundu. Solidární akce Václava Havla na jejich podporu vedla ke vzniku Charty 77.

Ve výčtu jmen bych mohl pokračovat. Chtěl bych jen zdůraznit, že čeští evangelíci nepotřebují, aby jejich osud připomínal právě Vojtěch Filip. Člověk, který podkopává českou demokracii a slouží zájmům Ruska. Cizí mocnosti, která prostřednictvím svých zájmových skupin a agentů by zde opět ráda prosadila svou moc. Kdysi ji prosadila jako Sovětský svaz prostřednictvím svých agentů a politruků infiltrovaných do Svobodovy armády. Právě tito lidé jako např. Bedřich Reicin pracovali nejpozději od roku 1944 nenápadně na rozbití demokracie v Československu a v Únoru 1948 hráli klíčovou roli.

Průjezd amerických dragounů i přes Českou republiku chápu jako signál, že USA jsou pořád tím státem, kde se respektuje svoboda vyznání i svědomí. A podporuje i naše úsilí, abychom se definitivně vymanili z vlivu nedemokratického Ruska. Nejde totiž jen o vojáky jako takové, ale o přiznání se k hodnotám Pravdy, svobody, demokracie, práva a spravedlnosti.

Michal Šimek, farář evangelického sboru ve Mšeně u Mělníka